

S vama od 1992.

KRUTAK d.o.o.
konzultantsko-razvojne
usluge

LIFE +

Općenito o programu:

Program LIFE je financijski instrument Europske unije za okoliš. Trenutna faza programa LIFE + obuhvaća period između 2007. i 2013. godine te ima budžet od 2.143.409.000,00 eura. Za financijsko razdoblje od 2014. do 2020. godine program će na raspolaganju imati 3,46 milijardi eura. Minimalno 78% proračunskih resursa programa LIFE + mora biti upotrijebljeno za bespovratna sredstva za projekte. Tijekom proračunskog razdoblja 2007. - 2013. Europska komisija će objaviti jedan poziv za dostavu projektnih prijedloga u okviru programa LIFE + godišnje. Prijedlozi projekata moraju biti prihvatljivi unutar tri komponente programa:

1. Zaštita prirode i biološka raznolikost,
2. Politika zaštite okoliša i upravljanja,
3. Informativne i komunikacijske aktivnosti.

Proračun:

Proračun za 2013. iznosi: 278.000.000,00 eura. Minimalno 50% ovog iznosa alocirati će se prema mjerama očuvanja prirode i biološke raznolikosti. Za Hrvatsku će se alocirati 1.250.000,00 eura. Maksimalno sufinanciranje od strane EU unutar programa LIFE + iznosi 50% ukupnih opravdanih troškova projekta, no iznimno može biti odobreno sufinanciranje od 75% za LIFE projekte Priroda koji se fokusiraju na konkretne aktivnosti očuvanja za prioritetne vrste ili tipove staništa Direktive o pticama i staništima. U okviru programa LIFE + može se financirati i oprema i to 50% od nabavne vrijednosti.

Korisnici programa:

LIFE + je otvoren za javna i privatna tijela, aktere ili institucije registrirane u Europskoj uniji. Prijedlozi projekta mogu biti podneseni od strane jednog korisnika ili partnerstva koje uključuje koordinatora i jednog ili više pridruženih korisnika. Mogu biti nacionalni ili transnacionalni, no aktivnosti se moraju isključivo odvijati unutar teritorija 27 država članica EU. Republici Hrvatskoj je

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)

S vama od 1992.

KRUTAK d.o.o.
konzultantsko-razvojne
usluge

otvorena mogućnost sudjelovanja u programu LIFE + potpisivanjem Ugovora o pristupanju RH Europskoj uniji. Ulaskom u EU od 1. srpnja 2013. godine za RH se očekuju dostupna financijska sredstva od 1,25 milijuna EUR, za razdoblje srpanj – prosinac 2013. godine, odnosno od ulaska RH u EU do kraja tog proračunskog razdoblja.

Ciljevi programa:

Glavni cilj programa LIFE + je doprinijeti implementaciji, unapređenju i razvoju politike i zakonodavstva Europske unije o okolišu sufinanciranjem pilot projekata i demonstracijskih projekata s europskom dodanom vrijednošću.

Aktivnosti programa:

1. LIFE + Priroda i zaštita okoliša

Ova komponenta programa LIFE + nastavlja i proširuje prijašnji program Life priroda. Sufinancirati će najbolje prakse ili demonstracijske projekte koji doprinose implementaciji Direktiva o pticama i staništima te mreži Natura 2000. Također će sufinancirati inovativne ili demonstracijske projekte koji doprinose implementaciji ciljeva Priopćenja Europske komisije (COM (2006) 216 final) o „Zaustavljanju gubitka bioraznolikosti do 2010. godine i dalje". Najmanje 50% proračuna LIFE + programa za sufinanciranje projekata mora biti posvećeno LIFE + projektima o prirodi i bioraznolikosti.

Primarni cilj: zaštititi, očuvati, obnoviti, pratiti i olakšati funkcioniranje prirodnih sustava, staništa, flore i faune, s ciljem zaustavljanja gubitka biološke raznolikosti, uključujući raznolikost genetskih resursa, unutar EU.

2. LIFE + Politika zaštite okoliša i upravljanja

Ova komponenta LIFE + programa nastavlja i proširuje prijašnji program Life okoliš. Sufinancirati će inovativne ili pilot projekte koji doprinose implementaciji europske politike o okolišu te razvoju inovativnih ideja u pogledu politika, tehnologija, metoda, instrumenata. Također će pomoći u praćenju utjecaja (uključujući dugoročno praćenje šuma i okolišnih interakcija) na naš okoliš.

Primarni ciljevi:

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)

- Klimatske promjene: stabilizirati koncentraciju stakleničkih plinova na razini koja sprečava globalno zatopljenje iznad 2°C;
- Voda: pridonijeti boljoj kvaliteti vode razvijanjem cjenovno učinkovitih mjera za postizanje dobrog ekološkog stanja u pogledu razvoja planova upravljanja riječnim slivovima na temelju Direktive 2000/60/EZ (Okvirna direktiva o vodi);
- Zrak: postići razinu kvalitete zraka koje ne dovode do negativnih utjecaja i rizika po ljudsko zdravlje i okoliš;
- Tlo: zaštititi i osigurati održivo korištenje tla očuvanjem funkcija tla, sprečavanje prijetnji za tlo, ublažavanjem njihovih učinaka i obnavljanjem;
- Urbani okoliš: pridonijeti poboljšanju zaštite okoliša europskih urbanih područja;
- Buka: doprinijeti razvoju i implementaciji politika o buci;
- Kemikalije: poboljšati zaštitu okoliša i zdravlja od opasnosti koje izazivaju kemikalije do 2020. implementacijom zakonodavstva o kemikalijama, posebice Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (REACH) i tematske strategije o održivom korištenju pesticida;
- Okoliš i zdravlje: razviti informacijsku osnovu za politike o okolišu i zdravlju (Aksijski plan o okolišu i zdravlju);
- Prirodni resursi i otpad: razviti i implementirati politike dizajnirane za osiguravanje održivog upravljanja prirodnim resursima i otpadom te poboljšati ekološku usmjerenost proizvoda, održivu proizvodnju i potrošnju, prevenciju otpada, obnavljanje i recikliranje. Doprinijeti učinkovitoj implementaciji tematske strategije prevencije i recikliranja otpada;
- Šume: pružiti, posebice kroz koordinacijsku mrežu EU, jasan i sveobuhvatan temelj relevantnih informacija o šumama (u pogledu politika) povezanih s klimatskim promjenama (utjecaj na šumske ekosustave, ublažavanje, efekti supstitucije), bioraznolikost (osnovne informacije i zaštićena šumska područja), šumski požari, stanje šuma i zaštitne funkcije šuma (voda, tlo i infrastruktura) kao i doprinos zaštiti šuma od požara;

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)

- Inovacija: doprinijeti razvoju te demonstriranje inovativnih pristupa politika, tehnologija, metoda i instrumenata za pomoć u implementaciji Akcijskog plana tehnologija okoliša (ETAP);
- Strateški pristupi: promicati učinkovitu implementaciju i provedbu zakonodavstva o okolišu Unije te poboljšati bazu znanja za okolišne politike te poboljšati aspekt zaštite okoliša kod malih i srednjih poduzeća.

3. LIFE + Informativne i komunikacijske aktivnosti

Ova nova komponenta će sufinancirati projekte povezane s komunikacijom i podizanjem svijesti o okolišu, zaštiti prirode ili pitanjima zadržavanja bioraznolikosti kao i projekte povezane s prevencijom šumskih požara (podizanje svijesti, specijalni treninzi).

Primarni cilj: diseminirati informacije i podizati svijest o pitanjima vezanim za okoliš, uključujući prevenciju šumskih požara te pružanje podrške popratnim mjerama kao što su informacijske i komunikacijske aktivnosti i kampanje, konferencije i treninzi, uključujući treninge o sprječavanju šumskih požara.

Projekti koji će se financirati iz LIFE + programa moraju zadovoljiti sljedeće kriterije:

- Projekti moraju biti od interesa za EU, značajno doprinijeti postizanju glavnih ciljeva LIFE + programa;
- Moraju biti tehnički i financijski koherentni i izvedivi te pružiti vrijednost za novac;
- Gdje je moguće projekti financirani LIFE + programom trebaju promovirati sinergiju između različitih prioriteta 6. Akcijskog programa zaštite okoliša.

Podnošenje projektnih prijedloga

Nakon objave godišnjeg poziva na dostavu projektnih prijedloga, prijavitelji trebaju podnijeti svoje projektne prijedloge mjerodavnim nacionalnim tijelima države članice u kojoj je registriran korisnik zadužen za koordinaciju. Državne članice tada prosljeđuju projektne prijedloge Komisiji, mogu postaviti

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)

nacionalne prioritete te mogu pripremiti komentare o prijedlozima, posebice u vezi s nacionalnim godišnjim prioritetima. Komisija nastoji osigurati ravnomjernu geografsku distribuciju projekata uspostavljajući indikativne godišnje alokacije za svaku državu članicu. Alokacije se temelje na populaciji i područjima obuhvaćenim s Natura 2000. Prijedlozi projekata koje prijavitelji šalju direktno Komisiji neće biti prihvaćeni.

Dakle, LIFE + je centraliziran program kojim upravlja Europska komisija. To znači da Europska komisija obavlja godišnji poziv na podnošenje prijedloga, na koji države članice dostavljaju Europskoj komisiji, putem nadležnog nacionalnog tijela, prijedloge projekata. Jedinica za LIFE + u Općoj upravi za okoliš (DG ENV) Europske komisije odgovorna je za evaluacijsku proceduru te predlaže LIFE + odboru (sastavljenom od predstavnika država članica) listu projekata za sufinanciranje prema kriterijima naznačenim u Vodiču za evaluaciju LIFE + projektnih prijedloga.

Kalendar selekcijske procedure:

- 19/02/2013 - Objava poziva na natječaj u Službenom listu EU,
- 25/06/2013 do 16:00 sati. - Rok za podnositelje prijave za dostavu prijedloga projekata (isključivo putem elektronske pošte) nadležnom tijelu (MZOIP),
- 5/07/2013 do 23:59 sati. - Rok za dostavu prijedloga projekata od strane nadležnog tijela (MZOIP) isključivo putem elektronske pošte Europskoj komisiji,
- 19/07/2013 - Rok za države članice za komentiranje projektnih prijedloga,
- 07/2013 - 03/2014 - Evaluacija i revidiranje prijedloga projekata,
- 04/2014 - 05/2014 - Potpisivanje pojedinačnih sporazuma o dodjeli sredstava,
- 1/06/2014 - Najraniji datum početka projekta.

Mjere koje se mogu financirati

- Operativne djelatnosti nevladinih udruga koje djeluju prvenstveno na području zaštite i unapređenja okoliša na europskoj razini i sudjeluju u razvoju i provedbi politike i zakonodavstva Zajednice;

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)

S vama od 1992.

KRUTAK d.o.o.
konzultantsko-razvojne
usluge

- Razvoj i praćenje mreža, baza podataka i računalnih sustava koji su izravno povezani s provedbom politike i zakonodavstva zaštite okoliša Zajednice;
- Studije, istraživanja, pomoć pri jačanju kapaciteta;
- Monitoring, uključujući monitoring šuma;
- Obuka, radionice i sastanci, uključujući obuku osoba koje sudjeluju u inicijativama sprečavanja šumskih požara;
- Razvijanje mreže kontakata i platformi najboljih postupaka;
- Informacijsko i komunikacijsko djelovanje, uključujući kampanje podizanja svijesti;
- Demonstriranje inovativnih pristupa politike, tehnologija, metoda i instrumenata;
- i posebno za komponentu priroda i biološka raznolikost:
  - Upravljanje lokacijama i vrstama te planiranje lokacija, uključujući unapređenje ekološke usklađenosti mreže Natura 2000;
  - Monitoring stanja očuvanja (*conservation status*), uključujući uspostavu procedura i struktura za monitoring;
  - Razvoj i provedba akcijskih planova za zaštitu vrsta i staništa;
  - Proširenje mreže Natura 2000 na morska područja;
  - Kupnja zemljišta, pod uvjetima navedenim u Uredbi.

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)